

Opgave 3 Politiek & klimaat

Bij deze opgave horen de teksten 3 en 4 en figuur 3 .

Inleiding

Op 12 december 2015 werd bij de internationale Klimaatconferentie van Parijs een belangrijk akkoord gesloten. Dit Verdrag van Parijs verplicht de bijna 200 deelnemende landen om nationale klimaatplannen op te stellen waarmee de opwarming van de aarde beperkt moet worden. Zo blijft het klimaat leefbaar, ook voor toekomstige generaties.

In juni 2017 nam president Trump het besluit om de Verenigde Staten terug te trekken uit het Verdrag van Parijs (tekst 3). Nederland nam in datzelfde jaar concrete afspraken op in het regeerakkoord om tegemoet te komen aan de doelstellingen van Parijs (tekst 4 en figuur 3).

Maak gebruik van de inleiding en de regels 1 tot en met 18 van tekst 3. Internationale samenwerking kan bemoeilijkt worden door het dilemma van collectieve actie. De klimaatkwesitie is een voorbeeld van een onderwerp waarbij dit dilemma vaak een rol speelt.

- 2p 12 Leg uit dat het dilemma van collectieve actie vaak een rol speelt bij (de totstandkoming van) internationale klimaatakkoorden. Illustreer beide kanten van het dilemma met een ander gegeven uit de inleiding en/of de regels 1 tot en met 18 van tekst 3.

Lees tekst 3.

Bij het typeren van internationale verhoudingen wordt onderscheid gemaakt tussen het klassieke en het postklassieke beeld van de internationale orde.

- 4p 13 Noem twee kenmerken van het postklassieke beeld van de internationale orde die te herkennen zijn in tekst 3. Illustreer ieder kenmerk met een ander voorbeeld uit tekst 3.

We onderscheiden twee soorten internationale samenwerking: intergouvernementele samenwerking en supranationale samenwerking.

- 2p 14 – Van welk type samenwerking zijn internationale conferenties van de VN, zoals de Klimaatconferentie van Parijs, een voorbeeld?
– Geef aan wat kenmerkend is voor deze vorm van samenwerking.

Lees tekst 4.

Een van de partijen die voor invoering van een klimaatwet gepleit heeft, is de ChristenUnie.

- 3p 15 – Geef aan tot welke politieke stroming de ChristenUnie behoort.
– Leg uit welk uitgangspunt van deze stroming ten grondslag zou kunnen liggen aan de betrokkenheid van deze partij bij de klimaatdiscussie.

Zie de regels 19 tot en met 24 van tekst 4 en bekijk figuur 3.

Het opnemen van concrete maatregelen in het regeerakkoord leidt soms tot kritiek. In figuur 3 is een voorbeeld van zo'n kritiekpunt te herkennen.

- 2p 16
- Welke kritiek met betrekking tot het opnemen van concrete maatregelen in het regeerakkoord is te herkennen in figuur 3?
  - Leg uit of de situatie waarop deze kritiek betrekking heeft, past bij een monistische of bij een dualistische verhouding tussen regering en parlement.

Maak gebruik van tekst 4.

Het proces van politieke besluitvorming over de Klimaatwet kan geanalyseerd worden met behulp van het barrièremodel van politieke besluitvorming. In dit model worden vier barrières onderscheiden.

- 3p 17
- Wat is de laatste barrière die genomen is in het besluitvormingsproces over de Klimaatwet op het moment dat tekst 4 geschreven werd? Noem een gegeven uit tekst 4 waaruit dit blijkt.
  - Omschrijf vervolgens de barrière die daarna genomen moet worden.

Opgave 3 Politiek & klimaat

---

tekst 3

Trump: 'Parijs' was ramp voor economie VS

Vanavond in de Rozentuin van het Witte Huis, waar presidenten graag hun successen vieren, maakte Donald Trump aan de laatste twijfel
5 een einde. Het klimaatakkoord van Parijs, waar tot nu toe alleen Syrië en Nicaragua buiten vielen, wordt door hem opgezegd. Alleen op veel gunstiger voorwaarden voor de VS
10 wil hij eventueel weer aanhaken.

Net als tijdens de campagne, toen hij de opzegging nadrukkelijk beloofde, hekelde Trump de afspraken in Parijs als economisch rampzalig voor de
15 Verenigde Staten. De beperking van de inzet van fossiele brandstoffen zal de economische groei afknijpen en miljoenen banen kosten.

Aan het besluit ging een heftige
20 interne strijd in het Witte Huis vooraf. 'Nationalisten', zoals zijn adviseur

Steve Bannon, wilden dat hij zijn belofte nakwam en de VS losmaakte uit een akkoord dat volgens hen de
25 soevereiniteit van het land aantast. 'Internationalisten', zoals minister van buitenlandse zaken Rex Tillerson, pleitten voor blijven, uit angst dat de betrekkingen met de
30 rest van de wereld schade op zullen lopen. Het land zal in een aantal fora niet meer meepraten of serieus genomen worden.
En handelspartners als China of
35 Europa, zo waarschuwden grote Amerikaanse bedrijven, zouden kunnen besluiten dat bedrijven in de VS door het gebrek aan actie tegen broeikasgassen een oneerlijk
40 concurrentievoordeel hebben. Dat zou kunnen leiden tot een 'CO₂-heffing' op Amerikaanse producten en – als de VS antwoordt met invoerheffingen – een handelsoorlog.

naar: Trouw, 1 juni 2017

tekst 4

Rutte III legt klimaatdoel in wet vast

Met een klimaatwet en een nieuw energieakkoord geeft het nieuwe kabinet zijn duurzame ambities vorm. Er komt een klimaatwet met juridisch afrekenbare milieudoelen, zoals het terugbrengen van de CO₂-uitstoot. Daarmee maakt het nieuwe kabinet serieus werk van het internationale klimaatakkoord van Parijs.

10 De komst van een klimaatwet is een vurige wens van D66 en de ChristenUnie. Deze partijen

15 ondertekenden vorig jaar het initiatief van PvdA en GroenLinks om tot zo'n wet te komen. De wet die het aanstaande kabinet voor ogen heeft, is een afgezwakte variant van het oorspronkelijke voorstel.

20 Het regeerakkoord zal enkele concrete milieumaatregelen bevatten, zoals, naar verluidt, een kilometerheffing voor vrachtverkeer en geld voor woningcorporaties om huurpanden extra te isoleren.

naar: Trouw, 6 oktober 2017

figuur 3

bron: www.tomjanssen.net, 6 juni 2017